

Idéhäfte Lightwriter SL40

Liten och enkel samtalsapparat

Version januari 2011

Innehållsförteckning

Lightwriter SL40	3
Kommunicera mera och med flera	3
Idéer	4
Anpassa tangentbordet.....	4
Anteckningar.....	4
Påminnelser.....	4
Omgivningskontroll	5
Montering.....	5
Brukarexempel	5
Morgan	5
Lena	6
Beth	6
Att fundera på	7

Lightwriter SL40

Lightwriter är ett litet, robust och portabelt text-till-tal hjälpmedel. Speciellt utformad för att tillgodose särskilda och föränderliga behov hos personer som inte kan prata eller delvis har tal, till följd av ett brett spektrum av medfödda eller förvärvade eller funktionsnedsättningar.

Lätt att använda – Lightwriter är extremt enkel att använda, bara starta och skriva. Lightwriter kan startas och stängas av omedelbart, vilket gör den redo för användning med en knapptryckning. Lightwriters enkla utformning gör att den passar en mycket bred målgrupp, den används av både barn och vuxna. T.ex. personer med autism, förvärvade hjärnskador, CP-skador, ALS, MS, olika muskelsjukdomar, personer som drabbats av cancer, tumörer etc.

Dubbla skärmar – Lightwriter har dubbla skärmar, en som vetter mot användaren och den andra är riktad mot samtalspartnern. De dubbla displayerna skapar en naturlig kommunikation, ansikte mot ansikte. Detta ger användaren möjlighet att hålla ögonkontakt, visa ansiktsuttryck och kroppsspråk mot sin samtalspartner.

Lång batteritid – Lightwriter har uppladdningsbara batterier som klarar aktiv användning hela dagen.

Mångsidig – Lightwriter är utformad så att den kan anpassas och blir lätt att hantera även för personer med fysiska funktionsnedsättningar, t.ex. svaga muskler, tremor, spasticitet, långsam reaktionsförmåga, nedsatt syn, dövhet samt kognitiva begränsningar.

SMS och telefoning – Lightwriter kan bredda användarens kommunikation! Användare kan skicka och ta emot SMS direkt från sin Lightwriter. Maskinen kan även kopplas till fast telefon med Telefontillkopplingen för att ringa.

Effektivare kommunikation – Lightwriter lagrar information så att ofta använda ord eller fraser lätt kan hämtas med färre knapptryckningar.

- Ordförslag innebär att Lightwriter ger förslag på nästkommande ord när man skriver. Ordförslagen skapas utifrån hur/vad man brukar skriva. Därför får man flera förslag och sina vanligaste ord kommer upp på skärmen för att göra samtalen och skrivandet snabbare och enklare.
- Förkortningsexpansion gör att ofta använda ord eller fraser som lagrats kan skrivas med några få knapptryckningar, t.ex. DK = "Jag vill dricka kaffe, tack". Detta är en effektiv metod för personer som skriver långsamt, har svårt att stava, har lite ork, svårt att skriva klart osv. Det ger en betydande ökning av hastigheten vilket gör kommunikationen mer levande.

Kommunicera mera och med flera

En talapparat ersätter INTE den övriga kommunikationen för brukaren. Rösten är vårt huvudsakliga "naturliga" kommunikationssätt, men vi kommunicerar också parallellt på många andra sätt, t.ex. med blickar, gester, beröring, pekningar och genom att faktiskt visa saker för samtalspartnern.

Ju fler sätt man har att kommunicera på desto friare är man att kunna uttrycka det man vill. Därför ska en talapparat ses som ett komplement till de kommunikationssätt som personen redan har. Ofta kan en person bli ganska väl förstådd bland de som känner honom/henne väl eftersom de har mycket bakgrundskunskap om personen och lättare kan avläsa minspel och gester, men när personen möter främmande människor blir det svårare att göra sig förstådd.

Målet med ett kommunikationshjälpmedel är att öka möjligheterna att kommunicera och delta i socialt samspel. Att kunna kommunicera med fler människor, att kunna delta i fler situationer och att bli mer självbestämmande. Det innebär i sin tur:

- **ökad självständighet** (att klara sig på egen hand i situationer med nya människor)
- **möjlighet att uttrycka känslor och behov**
- **glädje i att interagera med andra** (tänk bara hur det skulle vara om man inte kunde småprata, hur skulle det kännas?)
- **minskad frustration över att inte bli förstådd**
- **ökad delaktighet**

Idéer

Anpassa tangentbordet

Det finns många sätt som du kan anpassa SL40 tangentbordet för att passa individuella behov.

- Byt fingerguide – Lightwriter levereras med tre stycken utbytbara fingerguider, som ger extra stöd med varierande djup runt tangenterna. Detta kan göra det enklare för användaren att trycka rätt.
- Tangentbordslayout – Tangentbordet kan antingen vara i QWERTY eller ABC ordning, beroende på användarens önskemål och kognitiva förmåga.
- Tangenttryck – Den tid en tangent måste tryckas ner för att klicket ska registreras och den tid som måste passera mellan tangenttrycken kan båda ändras i millisekunder. Detta är också ett sätt att förbättra individens noggrannhet i skrivandet, bra funktioner att använda vid t.ex. tremor och spasticitet.

Anteckningar

Lightwriter har en anteckningsbok som kan användas för att spara, redigera och tala större mängder av text. Minnet räcker till en större novell. Anteckningsfunktionen används ofta till:

- Att förbereda frågor inför t.ex. läkar- eller biobesök etc.
- Förbereda telefonsamtal, för bokning av t.ex. färdtjänst, taxi mm.
- Föreläsa och hålla ett anförande
- Skriva sagor
- Göra läxor
- Skriva dagboksanteckningar för att sedan kommunicera om vad man gjort

Påminnelser

Lightwriter har möjlighet att ge fyra stycken påminnelser. Påminnelserna kan läggas in upp till en vecka i förväg, de kan ljuda med olika signaler och till varje påminnelse kan en beskrivande text visas på skärmen. Används för enklare minnesstöd för t.ex. möten, födelsedag, tandläkarbesök, väckning etc.

Omgivningskontroll

Lightwriter har en enkel omgivningskontroll (IR) som kan användas för att t.ex. styra saker i hemmet. Denna funktion kan vara mycket användbar för rullstolsburna personer. Omgivningskontrollen kan bl.a. styra:

- TV
- Stereo
- Leksaker
- Lampor (med reläbox)

Montering

Till Lightwriter finns olika typer av monteringslösningar för att underlätta det praktiska användandet. Detta kan vara viktigt för både för personer som använder rullstol och för dem som går. Tillbehör som används ofta är bordsstativ, rullstolsfäste, handtag, väskor och axelrem samt Telefontillkopplingen.

För mer info om tillbehör se vår hemsida

www.abilia.se eller kontakta oss.

Brukarexempel

Morgan

Hej, mitt namn är Morgan. Jag är 18 år gammal och bor i Melbourne med mina föräldrar och två systrar. På helger och helgdagar är jag på landet där jag har min häst.

Eftersom jag har ataxi det är svårt för mig att gå och prata tydligt. Jag gillar att göra massor av saker och prata med folk. Jag försöker alltid att prata först men om folk inte kan förstå mig jag använder jag min Lightwriter SL40 ®.

Jag har alltid använt kommunikationshjälpmedel och fick min första talapparat när jag var fyra år gammal.

Jag har använt en Lightwriter sedan jag var åtta år och har nyligen börjat använda Lightwriter SL40 och jag älskar den!

Ordförslagen är mycket lätt för mig använda och gör att det går mycket snabbare att få ihop meningar.

Färdiga fraser använder jag också mycket eftersom det snabbar på och hjälper till.

Jag gillar verkligen SMS funktionen eftersom den är mycket lättare att använda än på min mobiltelefon.

Lena

”Med Lightwriter SL40 har jag fått tillbaks min mänskliga röst”.

I samband med ett cancerbesked ställdes Lena Halldorf inför ett val. Att genomgå en operation som kunde beröva henne rösten eller dö. I efterhand kan det tyckas vara ett enkelt val, men där och då inte lika lätt att föreställa sitt liv utan att kunna prata och kanske dessutom med ett förändrat utseende.

Lena drabbades av tungcancer och strålbehandlades till en början. Operation blev till sist enda sättet att vinna över sjukdomen. Större delen av tungan togs bort. Otroligt nog kunde Lena fortfarande prata. Men komplikationer tillstötte och Lena behövde opereras igen. Denna gång förlorade Lena sin röst helt och hållet.

Lena har tre ständiga följeslagare. Slangen, sprutan och apparaten. Slangen och sprutan har hon för att kunna äta. Apparaten är en Lightwriter SL40. En liten och behändig talapparat som hon alltid bär med sig. Lena är ett bevis på att det man kan leva som vanligt trots att man har en funktionsnedsättning och att man inte ska isolera eller gömma sig för att man är annorlunda.

Lena arbetar fortfarande på högskolan som redaktör för personaltidningen.

Beth

Beth har använt kommunikationshjälpmedel sedan hon var 4 år gammal. Under hela barndomen har hon arbetat med en rad dynamiska skärmar, till en början symbolbaserad och senare textbaserade. Beth har använt en Lightwriter® i flera år nu, eftersom hon anser att den passar hennes behov som en aktiv tonåring och student. Här är hennes berättelse:

Jag har använt högteknologiska kommunikationshjälpmedel sedan jag var 4. Min första fick jag när jag började skolan, då med bildstöd. Det passade mig då eftersom jag inte kunde läsa och skriva. Det tog lång tid för mig att börja vilja använda den eftersom mamma och pappa förstod mig hemma. Med tiden lärde min assistent och vänner i skolan också att förstå vad jag sa.

Sedan jag fick en Lightwriter har jag fått mycket större självförtroende att göra många saker. Jag håller presentationer regelbundet och har haft turen att få framträda i Tyskland, Kanada, Grekland samt här i Storbritannien. Jag älskar hur jag kan använda nya SL40 för att lägga in anteckningar och tal. Jag kan SMSa med SL40

vilket innebär att jag kan vara precis som mina vänner utan att behöva fippla med en mobiltelefon som är svår att hålla.

Tidigare i år fick jag en ny rullstol, jag njuter verkligen av att gå ut helt på egen hand till affärer och åka buss till stan för att träffa vänner. Jag är ensam länge men det är fantastiskt att vara som alla andra. Med Lightwriter SL40 vet människor vad jag vill och jag kan låta mamma veta var jag är och vilken tid jag kommer hem med SMS.

Oavsett omständigheter gör jag mig alltid förstådd. Jag vill inte vara utan min Lightwriter, den är "min älskling".

Att fundera på

Innan du sätter igång kan det vara bra att fundera över i vilka situationer Lightwriter ska användas. Utgå gärna från frågeställningarna och behovsanalysen på nästa sida.

Om inte brukaren själv har möjlighet att vara med i utformningen av anpassningen kan det vara en god idé att samla brukarens närmaste personer, t.ex. anhöriga, assistenter och lärare och brainstorma kring ovanstående frågeställningar. Vad behöver och vill brukaren kunna säga? Finns det situationer då det ofta uppstår frustration pga. bristande förståelse och kommunikation.

Var?

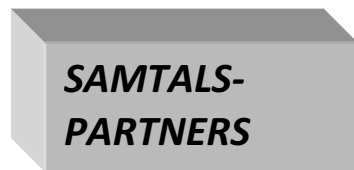

Skola
Arbete
Golfbana
Dagis
Hemma
Affären
Bussen
Skolgården
Pulkabacken
Föreningen

Buller
Tystnad

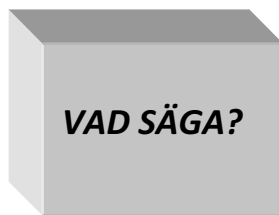
Ute
Inne

Vem?

Mamma/Pappa
Vänner
Barnbarn
Läkare
Golfpartners
Skolfröken
Kassörskan
Taxichauffören

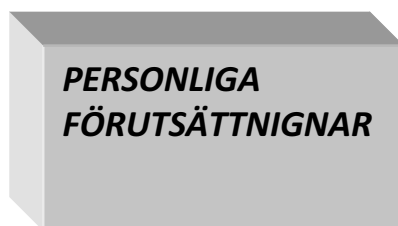
Vad?

Hälsa
Presentera
Protestera
Fråga
Svara
Behov
Känslor
Kommentera
Be om
Skoja
Berätta
Identitet

Intressen
Åsikter
Upplevelser
Leka

Hur?

Förmågor och begränsningar
Motivation
Egna önskningar
Ordförråd
Bildförståelse
Symbolförståelse
Läsförståelse
Skrivförmåga
Social förmåga
Sortera information
Syn
Göra val
Motorik
Aktiv/passiv

